

VILNIAUS ŽEMYNOS GIMNAZIJA

ISTORIJOS MOKYTOJOS METODININKĖS
SIGITA KAIKARIENĖ, ROMA KULIKAUSKIENĖ

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMAS ISTORIJOS PAMOKOSE

VILNIUS
2013

TIKSLAS

aptarti gabių mokinių ugdymą istorijos pamokose

UŽDAVINIAI

- aptarti darbo su gabiais mokiniiais specifiką, metodus, kylančias problemas ir būdus joms įveikti
- pasidalinti gabių mokinių ugdymo istorijos pamokose patirtimi

GABIŲ ŽMONIŲ UGDYMAS BUVO SVARBUS IR ANTIKOS LAIKAIS

Pasaulio vystymosi istorija liudija, kad gabių žmonių veikla gali daryti lemtingą įtaką tautos ar net civilizacijos raidai ir jos pažangai. Dar antikinė visuomenė, aukštinanti pilietines ir etines vertybes, siekė išugdyti **harmoningą asmenybę ir gerą savos valstybės pilietį**, pilnai ir visapusiškai atskleidžiantį savo gabumus. Svarbus senovės graikų kultūros ir jaunimo auklėjimo elementas buvo **agonistika**, garbingo varžymosi principas : atskirų asmenybių, grupių varžymasis įvairiose situacijose, siekiant geriausio rezultato, pripažinimo, apdovanojimų. Šlovę įgydavo ne tik nusipelnęs asmuo, bet ir valstybė, kurią jis atstovavo.

PROBLEMA

KAIP DIRBTI SU GABIU VAIKU?

MOKYTOJAS, SIEKDAMAS MOKINIO PAŽANGOS

- skatina mokinį mokytis ir įsivertinti
- mokymą(s) grindžia atradimo džiaugsmu
- taiko dalykinę integraciją
- užduotis individualizuoja, diferencijuoja
- kuria palankią mokymo(si) aplinką
- sudaro galimybę rinktis mokymo(si) medžiagą, ją sieja su gyvenimo praktika ir mokinio poreikiais
- tikslingai skiria namų darbus
- tikrina ir vertina grįžtamąją informaciją

MOKYTOJO KOMPETENCIJOS

- gabaus mokinio bei jo ugdymo(si) specialiųjų poreikių samprata
- gebėjimas atpažinti ir identifikuoti gabų mokinį
- gebėjimas taikyti gabių mokinių ugdymo strategijas ir panaudoti galimybes
- gebėjimas taikyti aktyviuosius mokymo metodus

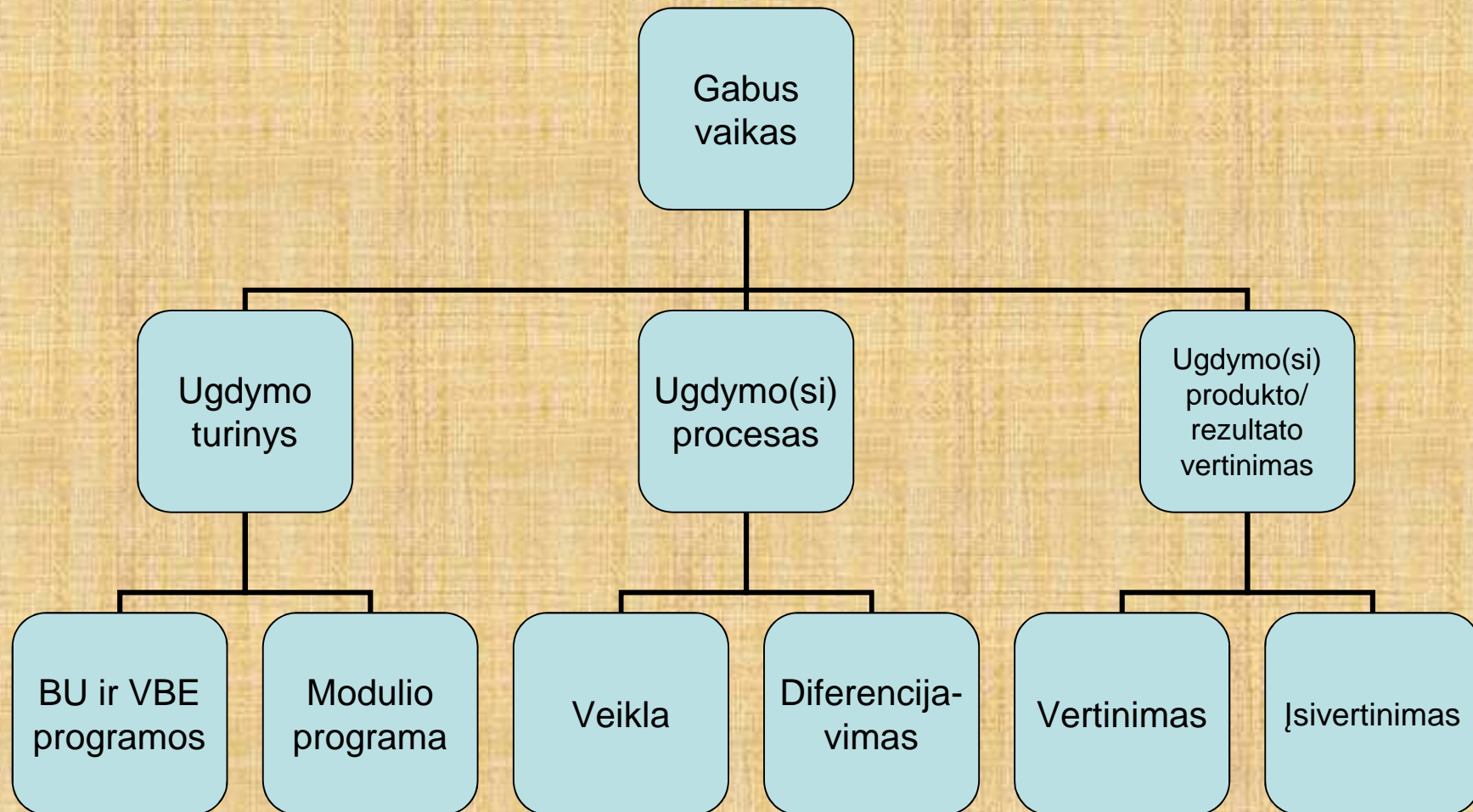
KAIP DIRBAME SU GABIAIS MOKINIAIS ?

- identifikuojame gabų mokinį
- planuojame gabių mokinių ugdymą
- organizuojame veiklą
- vertiname
- apibendriname
- vykdomė sklaidą

KAIP IDENTIFIKUOJAME GABŲ MOKINĮ?

- analizuojami į pirmąją gimnazijos klasę atvykusių mokinių mokymosi rezultatai, jie lyginami su testavimo bei vėliau rašomų diagnostinių darbų rezultatais
- susipažįstama su mokinių lūkesčiais
- mokytojai ir klasių auklėtojai kuria šiltą ir palankią pažinti mokinius atmosferą
- dalykų mokytojai tampriai bendradarbiauja su klasių auklėtojais, kitais mokytojais bei mokinių tėvais

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMAS PAMOKOJE

DARBAS SU GABIAIS MOKINIAIS ISTORIJOS PAMOKOSE

Pamokose taikome *spartinimo, turtinimo, diferencijavimo* strategijas. Gabiems mokiniams pamokos metu:

- pateikiame daugiau užduočių (nes jie greičiau jas atlieka)
- nurodome įvairesnę literatūrą, įvairesnius istorijos šaltinius, skiriame įvairesnes ir sudėtingesnes užduotis reikalaujančias naudotis papildomais informacijos šaltiniais
- skiriame atskiras (papildomas) užduotis namų darbams
- diferencijuojame kontrolinių darbų užduotis, jas išskiriame sutartiniais ženklais
- trečių - ketvirtų klasių mokiniams yra skirta istorijos modulio pamoka „Istorijos paslaptys“ (1 val.)

PATIRTIS

Mokinio motyvacijos sužadėjimas (pavyzdžiai)

Paskelbus temą ir pamokos uždavinį, įžanginę pamokos dalį galima pradėti taip -

Šiandien pamokoje sužinosite:

- **Kokia liga nulėmė Napoleono pralaimėjimą Vaterlo mūšyje?**
- **Koks sūris atvedė Prancūzijos karalių Liudviką XVI ant ešafoto?**

TAI ĮDOMU. SUŽINOK!
SAVAITĖS KLAUSIMAS
UŽ TEISINGĄ ATSAKYMĄ TAVĘS LAUKIA PRIZAI

II KLASĖ

**KUO YPATINGI ŠIE PAŠTO ŽENKLAI?
KADA JIE BUVO IŠLEISTI?**

DIFEFENCIJUOTOS UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS PAMOKOJE

- Pristato temą savo arba kitų klasių mokiniams
Atlieka kūrybines užduotis:

**”Pirmojo pasaulinio karo dalyvio laiškas”,
“Kaltinamasis nuosprendis Liudvikui XVI”**

- Rašo esė alternatyviosios istorijos ir kitais klausimais:

“Kas būtų, jei nebūtų sudaryta Liublino unija?”

“Lietuvos skurdo filosofijos pradžia – kovos su Ordinais XIII – XV a.”

DIFEFENCIJUOTOS UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS PAMOKOJE

Mokiniai vykdo tiriamąją – kūrybinę veiklą, rengia pranešimus, projektus:

“Atšilimas, sąstingis ir “perestroika” anekdotuose “,

“Sovietų Sąjungos (Lietuvos) istorija grožinėje literatūroje”

“Sovietinio albumo nuotraukas prakalbinus”

“Sovietų Sąjungos istorija (Šaltasis karas) karikatūrose “

“ Iliustruoju Maironio eilėraštį”.

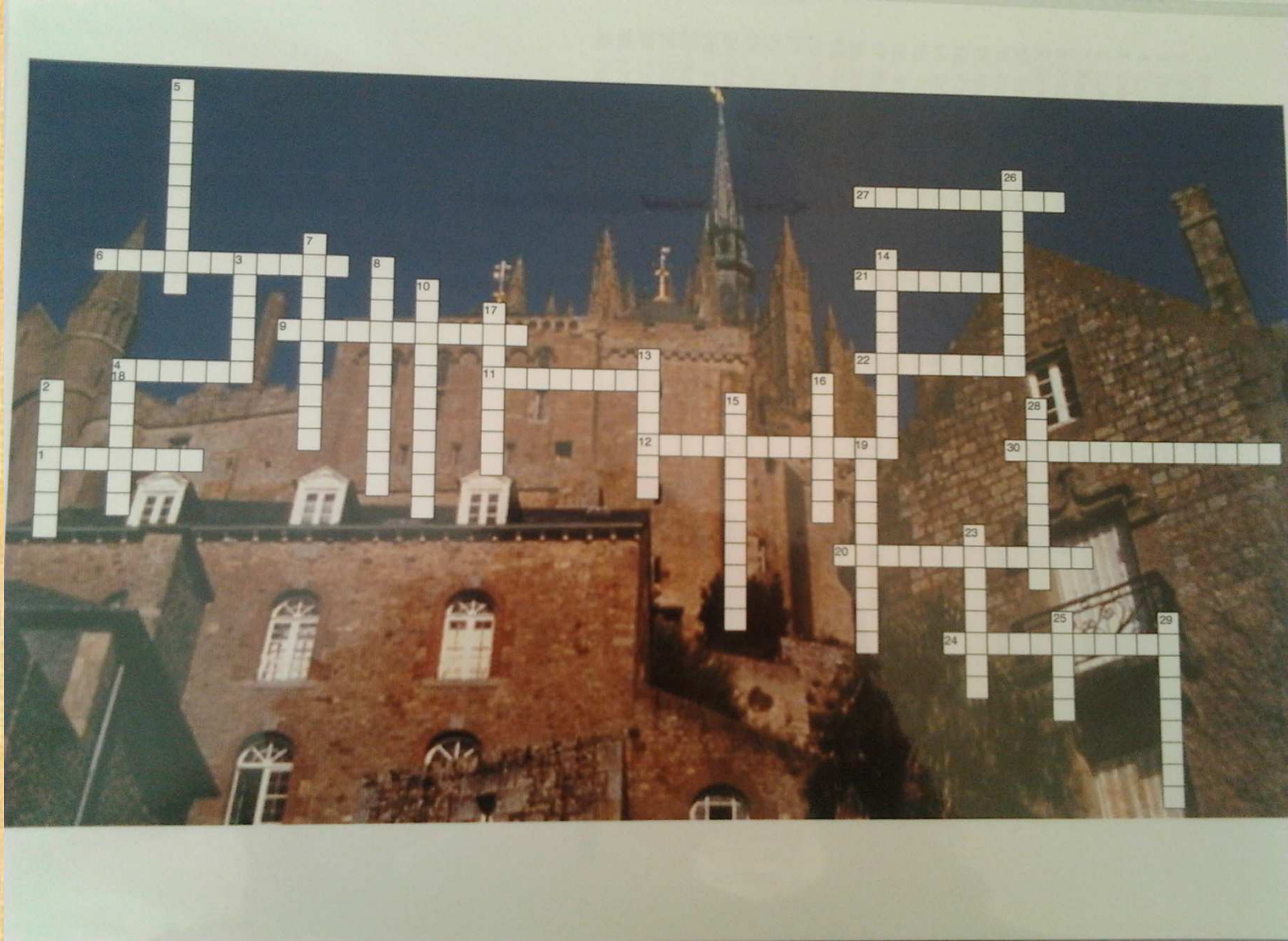
UŽMIGO ŽEMĖ

*Užmigo žemė. Tikh dangaus
Negęsta akys sidabrinės,
Ir sparnas miego malonaus
Nemigdo tik jaunos krūtinės.*

*Neužmigdys naktis žvaigždės,
Nemuramins širdis troškimų;
Doasia ka ieško, kas atspės,
Kai skęsta ji tarp atminimų!*

*Aušra saulėtekio nušois,
Ir užsimerks nakties žvaizdybės;
Neras tik atilsio širdis:
Viltis nežvelgs į jos gilybes!*

DIFERENCIJUOTOS UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS PAMOKOJE

3 gimnazijos klasė A kursas

Tema: Didžioji Prancūzijos revoliucija

Papildoma užduotis gabiems mokiniams:

Palyginti Didžiąją Prancūzijos revoliuciją su kitomis žinomomis revoliucijomis ir padaryti išvadas.

Galimos formos: Rašinys “**Jakobino polemika su bolševiku**” (galima nurodyti “žodžius-raktus”), darbas poroje.

Namų darbui galima skirti pateiktis skaidrėse.

DIFEFENCIJUOTOS UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS PAMOKOJE

- **Tema: Napoleono Bonaparto valdymas**
- Papildoma užduotis gabiems mokiniams:
- ***Ne mažiau kaip 10 sakinių įvertinti ir apibendrinti Napoleono Bonaparto veiklą*** (vidaus ir užsienio politiką, karų pasekmes Lietuvai). Mokiniai pristato savo darbą klasėje ir yra įvertinami pažymiu.
- **Tema: Liublino unija**
- Papildoma užduotis gabiems mokiniams:
- Palyginti Liublino uniją su Krėvos unija, nurodyti panašumus ir skirtumus, įvertinti aplinkybes ir asmenybių vaidmenį. ***“Jogailos ir Žygimanto Augusto pasikalbėjimas apie politiką” (rašinys, arba diskusijos porose : Jogaila ir Žygimantas Augustas).***

DIFEFENCIJUOTOS UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS PAMOKOJE

- **Tema : XIX a. politinės srovės (konservatizmas, liberalizmas, socializmas)**
- Užduotis: nurodyti politinių srovių įtaką politinių partijų kūrimuisi, pateikti šiuolaikinių politinių partijų pavyzdžių, susieti jas su minėtomis politinėmis srovėmis.
- ***“Konservatoriaus, liberalo ir komunisto ginčas”
(darbas grupėse po 3 , kiekviena šalis gina savo poziciją, teisėjai (gabieji mokiniai) vertina ir apibendrina).***

DIFERENCIJUOTOS UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS PAMOKOJE

- 4 gimnazijos klasei:
- **Tema: Antrasis pasaulinis karas**
- Užduotis: Įvertinti Antrojo pasaulinio karo reikšmę ir pasekmes (pasauliui, Europai, Lietuvai), įvertinti asmenybių vaidmenį). ***Galima lentelės forma.***
- ***“Asmenybių vaidmuo Antrajame pasauliniame kare”***
- ***“Hitlerio diskusija su Stalinu”***
- ***“Čerčilio ir Ruzvelto memuarai”***
- 1 gimnazijos klasei:
- **Tema: 1863-1864 m. sukilimas**
- Užduotis: Apibūdinti sukilimo vadus, aprašyti su sukilimu susijusias vietas (sukurti ir pristatyti **sukilimo žemėlapi**).

DIFEFENCIJUOTOS KONTROLINIŲ DARBŲ UŽDUOTYS GABIEMS MOKINIAMS

Kontrolinių darbų užduotys sudaromos pagal sudėtingumo lygius (lengvos, vidutinio sunkumo ir sudėtingos). Papildomos sudėtingos užduotys gabiems mokiniams žymimos simboliu

Jas atlikus, pridedamas balas. Šie balai gali būti kaupiami “pažymių banke” 😊

ISTORIJOS MODULIO PAMOKA “ISTORIJOS PASLAPTYS”

- Modulio pamoka (3-4 gimnazijos klasės, 1 val.) :
- Suteikia galimybę mokytis(s) kūrybiškai, įdomiau (mokiniai gauna užduotis sukurti kontrolinį darbą, kryžiažodį, testą klasės draugams, surinkti ir sugrupuoti įdomią aktualią medžiagą pamokai, rinkti ir pristatyti “Istorijos paslaptis bei įdomybės” stende, laikraštėlyje...)

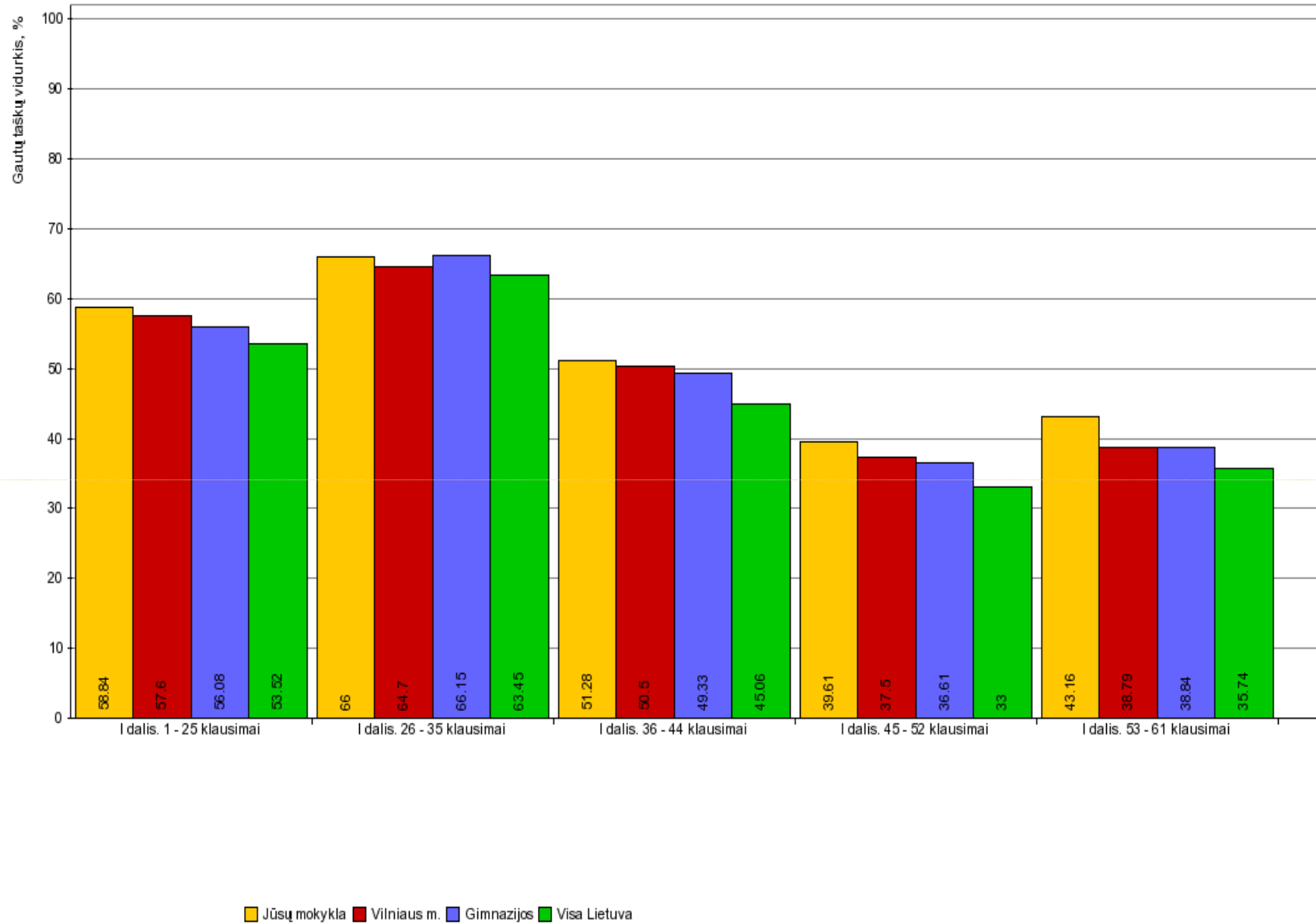
GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO REZULTATAI

Gabūs mokiniai puikiai išlaiko valstybinį istorijos egzaminą.

2011 m. 3 mokinių žinios įvertintos 100 proc.

2012 m. iš 82 egzaminą laikusių mokinių – 48 mokinių - 59 proc. - žinios įvertintos daugiau nei 50 proc.

Istorijos valstybinis brandos egzaminas

GABŪS MOKINIAI

Pamokose įgytas žinias ir gebėjimus mokiniai sėkmingai pritaiko kitose veiklose.

Jie dalyvauja:

- tarptautiniuose renginiuose, projektuose
- respublikiniuose renginiuose, projektuose
- miesto renginiuose, projektuose
- mokyklos renginiuose, projektuose

ISTORIJOS OLIMPIADŲ REZULTATAI

- 2011/12 m.m. 4A klasės mokinė Kotryna Kriaučiūnaitė užėmė 1-ąją vietą istorijos olimpiadoje Vilniaus mieste.
- 2012/13 m.m. 3A klasės mokinyš Martynas Mačiulaitis užėmė 3-ąją vietą istorijos olimpiadoje Vilniaus mieste.

DALYVAVIMAS TARPTAUTINIUOSE RENGINIUOSE

2A klasės mokinė Lina Ignatavičiūtė skaitė pranešimą tarptautinėje bendrojo lavinimo mokyklų 10 – 12 klasių (II – IV) mokinių istorijos konferencijoje „Lietuvos netektys 1944 – 1953“, skirtoje tremties operacijai „Bangų mūša“ paminėti, kurią organizavo Vilniaus lietuvių namai 1949 m. (2013)

Tarptautinė bendrojo lavinimo mokyklų
10-12 (gimnazijų II-IV) klasių mokinių
istorijos konferencija

**„Lietuvos netektys 1944-
1953“, skirta tremties
operacijai „Bangų mūša“,
prasidėjusiai 1949 m. kovo
25 d., paminėti**

II SEKCIJA
moderatorė Laura
Meškauskienė

DALYVAVIMAS RESPUBLIKINIUOSE RENGINIUOSE

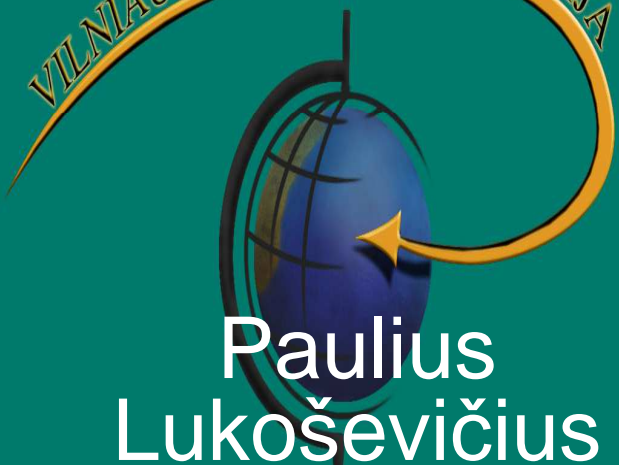
Mokiniai dalyvauja:

- LR Konstitucijos egzamine
- Istorijos Kengūroje
- Europos egzamine
- Kituose renginiuose, konkursuose ir pan.

DALYVAVIMAS RESPUBLIKINIUOSE RENGINIUOSE

1A ir 1C klasės mokiniai Lina Ignatavičiūtė ir Paulius Lukoševičius skaitė pranešimus respublikinėje konferencijoje „Prancūzmečio Lietuvoje 200 – osios metinės. Atgarsiai, palikimas, vertinimai.“, kuri vyko Vilniaus Vladislovo Sirokomlės vidurinėje mokykloje(2012)

VILNAUS ŽEMYNOS GIMNAZIJA

Paulius
Lukoševičius

**NAPOLEONAS
IR JO
KARVEDŽIAI**

Vadovė – istorijos mokytoja metodininkė Roma
Kulikauskienė
2012 – 04 - 12

DALYVAVIMAS MIESTO RENGINIUOSE, PROJEKTUOSE

Integruotas istorijos ir dailės projektas
„Europos valstybių simbolika. Lietuvos
miestų herbai.“(2013)

DALYVAVIMAS MOKYKLOS RENGINIUOSE, PROJEKTUOSE

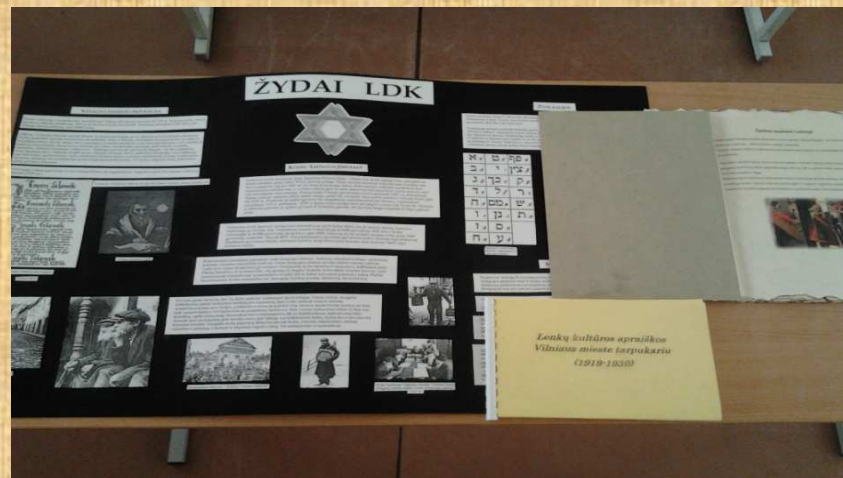
Gabūs mokiniai savo talentus ir gebėjimus atskleidžia dalyvaudami gimnazijoje kasmet vykdomame integruotame projekte.

Mūsų giminės šviesuolis(2010/2011)

**Etnokultūros puoselėjimas moderniajame
pasaulyje (2011/2012)**

ETNOKULTŪROS PROJEKTO TEMŲ PAVYZDŽIAI

- Maketas - „Žydų tautos pėdsakai Vilniaus senamiestyje“
- Fotografijų albumas - „Lenkų kultūros pėdsakai Vilniuje 1919 – 1939 m.“
- Filmas “Daugiatautis Vilnius”

GABŪS MOKINIAI VEDA NETRADICINES ISTORIJOS PAMOKAS ŠVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS

VERTINIMAS

- Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo istorijos pamokose metodika
- Mokinių įsivertinimo metodų pamokose kraitelė

MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO ISTORIJOS PAMOKOSE METODIKA

*Dalyvavimas dalykinėse olimpiadose,
konkursuose, viktorinose, projektuose*

Į istorijos olimpiados I etapą kviečiami gabūs ir motyvuoti mokiniai. Jei mokinys I etape surinko 50 ir daugiau procentų, jam rašomas vienas dešimtukas. Jei dalyvaudamas II etape užėmė I – VI vietą - jam parašomi du dešimtukai. Jei mokinys dalyvauja šalies olimpiadoje (III etapas) ir užima I – X vietą - jam parašomi trys dešimtukai.

Sėkmingas dalyvavimas konkursuose, viktorinose, projektuose taip pat vertinamas pažymiu.

ĮSIVERTINIMO METODAI (pavyzdys)

SAVĖS VERTINIMO ASPEKTAI	BLOGAI	PATENKINAMAI	GERAI	LABAI GERAI
Suvokiu pagrindinę užduotį				
Gebu išskleisti pagrindinius žodžius, sąvokas				
Žinau, kur galėčiau rasti daugiau informacijos, papildančios pagrindinę užduotį				
Moku rasti informacijos enciklopedijose, žodynuose, žinyuose, internete ir kt.				
Šiandieną puikiai sekėsi (nurodyti bent tris savęs vertinimo aspektus)				
Su kokiais sunkumais susidūriau šiandieną? Kodėl?				

MOKINIO PASIEKIMŲ ANALIZĖ IR MOKYTOJŲ REKOMENDACIJOS

(mokinio vardas, pavardė)						Klasės auklėtojas						
Dalyko pavadinimas/ mokytojo pavardė	3 kl. met jvertinimas	4 kl. I pusr. jvertinimas	Mokinio nuostatos	Mokinio siekiama spasiekimų lygmuo	Diagnostinio testo jvertinimas	Žinių ir gebėjimų aprašas	Pasiekimų lygmuo	Kontrolinių darbų jvertinimai			4 klasės metinis jvert.	BE jvertinimas Pastabos
						Geba						
						Tobulintina						
						Pasiūlymai						
						Geba						
						Tobulintina						
						Pasiūlymai						
						Geba						
						Tobulintina						
						Pasiūlymai						

SKLAIDA

Gabūs mokiniai, pasiekę aukštų rezultatų, apdovanojami padėkos raštais. Tai vyksta švenčių ir renginių metu, taip pat kiekvieną antradienį. Mokytojų susirinkimas pradedamas mokinių ir mokytojų pasiekimų įvertinimu

Mokinių tėveliai informuojami apie jų vaikų pasiekimus tiesiogiai arba elektroninio dienyno pagalba

Mokslo metų pabaigoje gabiems mokiniams organizuojama ekskursija

Apie mokinių pasiekimus skelbiama informacija gimnazijos internetiniame puslapyje

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO PROBLEMOS

- pasigendame bendros gabių mokinių ugdymo politikos šalies mastu, sistemos
- ne iš karto (reikia laiko) pavyksta identifikuoti visus gabiusius mokinius
- per daug mokinių klasėse, dėl to sudėtinga diferencijuoti mokinių darbą
- gabūs mokiniai neretai turi didelį krūvį (gabius paprastai “atranda” kelių dalykų mokytojai, tokie vaikai dažnai dalyvauja keliuose projektuose, konkursuose)
- nepakankama materialinė bazė : mažoka metodinės medžiagos, vadovėlių su diferencijuotomis užduotimis ir pan.

LAIMĖ YRA MOKYTI GABŲ MOKINĮ

